

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. D. Crigan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

22 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Guzun Diana împotriva lui Petrache Ștefan cu privire la restituirea prestației și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Petrache Ștefan, admis apelul declarat de către Guzun Diana și modificată hotărârea din 04 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) prin majorarea sumei încasate,

c o n s t a t ă :

La 27 iunie 2017, Guzun Diana s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere de chemare în judecată către Petrache Ștefan cu privire la restituirea prestației și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 26 decembrie 2007 între Diana Guzun, în calitate de beneficiar și SC „BIS-ENGINEERING” SRL în calitate de furnizor a fost încheiat contractul nr. 40 de livrare a spațiului locativ. În baza contractului reclamanta s-a obligat să participe cu mijloace financiare la construcția apartamentului nr. XX, et. 4, situat în blocul locativ din bd. XXXX, mun. Chișinău.

A mai menționat că, pentru livrarea apartamentului respectiv reclamanta a

achitat un preț de 1 149 830 lei. Prețul a fost achitat în două tranșe, 1 083 500 lei conform ordinului de încasare a numerarului nr. 021 din 23 ianuarie 2008 și 66 330 lei conform chitanței nr. 22 din 01 decembrie 2008 și bonului de casă din aceeași dată.

Totodată a indicat că, la 17 mai 2010, între reclamant și SC „BIS-ENGINEERING” SRL a fost încheiat actul de predare-primire al apartamentului nr. XX în proprietate. Reclamanta a primit în proprietate apartamentul nr. XX, cu suprafața de 120,3 m², situat în mun. Chișinău, bd. XXXX, cu nr. cadastral XXXX. La aceeași dată aceasta și-a înregistrat dreptul de proprietate în Registrul bunurilor imobile. Apartamentul nr. XX a fost recepționat de către reclamant în variantă nefinisată (gri).

De asemenea, în perioadă anilor 2010 - 2017, reclamanta a efectuat lucrări de reparație capitală în apartamentul menționat. Au fost executate și finisate următoarele lucrări: finisarea tavanelor, pereților, pardoselilor încăperilor apartamentului, instalarea și montarea elementelor sanitare, lipirea baghetelor pe pod și baghetelor decorative, executarea și finisarea glafurilor, montarea laminatului, instalarea plintei pe pardosea, instalarea teracotei, instalarea rețelei electrice, instalarea prizelor, întrerupătoarelor, instalarea corpurilor de iluminare, montarea ușilor de acces, schimbarea ferestrelor etc. Toate cheltuielile pentru achitarea lucrărilor, materialelor de construcție, manoperei au fost acoperite din contul mijloacelor financiare ale reclamantei. Aceste fapte sunt demonstrate prin bonuri de plată și facturi fiscale. Aceasta a mobilat apartamentul și s-a mutat cu traiul în el împreună cu familia sa.

A indicat că, la 16 octombrie 2009, Ștefan Petrache a depus la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva SC „BIS-ENGINEERING” SRL cu privire la rezoluțiunea contractului de livrare a spațiului locativ nr. XX din 09 februarie 2007 încheiat între pârât și SC „BIS-ENGINEERING” SRL și încasarea sumei de 800 800 lei, cu titlu de preț al apartamentului. În temeiul contractului menționat pârâtul urma să primească în proprietate apartamentul nr. XX din același bloc locativ, în care reclamanta a investit în apartamentul nr. XX. Pe parcursul procesului de judecată pârâtul și-a concretizat de mai multe ori pretențiile din cererea de chemare în judecată. În acest sens, la 17 februarie 2011 pârâtul a depus o cerere de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat, inter alia, declararea nulității contractului de livrare a spațiului locativ nr. 40 din 26 decembrie 2007, Actului de predare-primire din 17 mai 2010 și transmiterea dreptului de proprietate asupra apartamentului. Totodată, pârâtul a solicitat și evacuarea reclamantei împreună cu familia ei din apartamentul nr. XX.

În motivarea acțiunii sale pârâtul a invocat că atât contractul nr. 25 din 09 februarie 2007, cât și contractul nr. 40 din 26 decembrie 2007 au fost încheiate în privința unuia și aceluiași apartament, care de facto este cu numărul de ordine „XX”, cu suprafața de 120,3 m², situat la et. 4, bd. XXXX, mun. Chișinău, cu nr.

cadastral XXXX. Reclamanta a înaintat o acțiune reconvențională împotriva pârâtului și SC „BIS-ENGINEERING” SRL privind declararea nulității contractului nr. 25 din 9 februarie 2007, încheiat între SC „BIS-ENGINEERING” SRL și pârât și privind declararea nulității chitanței nr. 5 din 14 martie 2007, privind transmiterea de către pârât în casa întreprinderii a sumei de 800 800 lei, ca cotă parte pentru apartament.

La fel a mai susținut că, la 24 iunie 2016 Judecătoria Botanica, mun. Chișinău a pronunțat hotărârea nr. 2-4546/11, prin care a admis cererea de chemare în judecată înaintată de pârât, s-a hotărât declararea nulă a contractului de livrare a spațiului locativ nr. 40 din 26 decembrie 2007, încheiat între reclamantă și SC „BIS-ENGINEERING” SRL, și a actului de primire-predare a imobilului în proprietate din 17 mai 2010, încheiat între reclamantă și SC „BIS-ENGINEERING” SRL, a repus părțile în poziția inițială încheierii contractului de livrare a spațiului locativ nr. 40 din 26 decembrie 2007 și a încasat de la SC „BIS-ENGINEERING” SRL în beneficiul reclamantei suma achitată pentru costul apartamentului în mărime totală de 1 149 830 lei, a obligat ÎS „Cadastru” de a efectua modificări în Registrul bunurilor imobile, cu radierea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XX din Registrul bunurilor imobile de pe numele reclamantei, a dispus transmiterea către pârât a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XX, cu înscrierea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile, a dispus evacuarea reclamantei împreună cu membrii săi de familie din apartamentul nr. XX, iar acțiunea reconvențională a reclamantei a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 25 iunie 2016 reclamanta a declarat apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fi respinsă, iar acțiunea reconvențională, admisă. La 21 decembrie 2016, însă, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia nr. 2a-3463/2016, prin care a respins apelul declarat de reclamantă și a menținut hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău nr. 2-4546/11 din 24 iunie 2016. Ulterior, prin încheierea nr. 2ra-671/17 din 13 aprilie 2017, Curtea Supremă de Justiție a menținut decizia instanței de apel.

În baza contractului de livrare a spațiului locativ nr. 25 încheiat între pârât și SC „BIS-ENGINEERING” SRL, primul urma să primească în proprietate apartamentul nr. XX în variantă nefinisată (gri). În rezultatul hotărârilor instanțelor de judecată, pârâtul a primit în proprietate apartamentul nr. XX deja cu reparația capitală realizată de reclamantă.

La 17 mai 2017, la cererea reclamantei, expertul judiciar în construcții, Anatol Achimov a întocmit Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 175. Potrivit concluziei nr. 2 din Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 175 diferența de valoare a apartamentului nr. XX în care pârâtul a investit bani pentru recepția acestuia în variantă nefinisată (gri) și valoarea apartamentul nr. 24 după reparația

capital, efectuată de către reclamantă, constituie o îmbogățire fără justă cauză.

La fel a indicat că, la 15 iunie 2017 reclamanta a expediat la două adrese ale pârâtului o pretenție, prin care a solicitat achitarea sumei pentru îmbunătățirile inseparabile aduse apartamentului nr. XX în sumă de 400 000 lei, în decurs de 7 zile calendaristice de la momentul recepționării pretenției, fiind recepționate de către pârât la data de 16 iunie 2017, însă până la moment pârâtul nu a restituit echivalentul îmbunătățirilor aduse apartamentului nr. XX și nici nu a răspuns la pretențiile expediate.

În viziunea reclamantei, pârâtul a primit prestații și a economisit considerabil fără temei legal sau contractual ca urmare a îmbunătățirilor aduse apartamentului nr. XX de către reclamantă.

Prin hotărârea din 04 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Guzun Diana.

A fost încasat de la Petrache Ștefan în beneficiul Dianei Guzun suma de 354 269, 76 lei.

A fost încasat de la Petrache Ștefan în beneficiul Dianei Guzun suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 200 lei cu titlul de taxă de stat, achitată la depunerea cererii de chemare în judecată.

A fost încasat de la Petrache Ștefan, în beneficiul statului, taxa de stat de care a fost scutit reclamanta la depunerea acțiunii.

În rest acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Petrache Ștefan, admis apelul declarat de către Guzun Diana și modificată hotărârea din 04 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) prin majorarea sumei încasate de la 354 269,76 lei la suma de 396 229,76 lei.

Pentru a decide astfel instanțele ierarhic inferioare au reținut că, Petrache Ștefan are calitatea de acceptant în sensul legii chiar dacă nu a consimțit la realizarea economiilor sau la primirea prestațiilor. Urmare a îmbunătățirilor aduse și primirii apartamentului în variantă finisată, pârâtul și-a majorat patrimoniul său prin reducerea corelativă a patrimoniului reclamantei fără a fi îndreptățit de un temei legal sau contractual.

La 20 ianuarie 2020 (suplinit ulterior la 06 mai 2020, 22 iulie 2020), Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, a declarat recurs împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat eronat legea precum și apreciat în mod arbitrar probele.

Prin încheierea din 06 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost înlocuit defunctul pârât Petrache Ștefan cu succesorul lui în drepturi Petrache Raisa.

Prin încheierea din 20 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, a fost considerat admisibil.

La 09 iunie 2020 (prin poștă electronică), Guzun Diana, reprezentată de avocatul Bivol Andrei, a depus o referință la recursul declarat de către Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs constată că, decizia recurată a fost pronunțată la 08 octombrie 2019, expediată părților la 13 noiembrie 2019, fără a fi anexate probe ce ar confirma cu certitudine data recepționării acesteia, iar recursul a fost declarat la 20 ianuarie 2020, fapt ce atestă că recurenta s-a conformat normelor procedurale legale și a declarat în termen recursul.

În conformitate cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În corespundere cu art. 444 al Codului de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererile de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În plus, recurenta și intimații au avut ocazia să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse (mutatis mutandis, cauza Auza Vilho Eskelinen și alții vs. Finlanda, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75).

Subsidiar, în § 26 – 27 ale deciziei Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 al Codului de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând hotărârea contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei recurate, din considerentele ce urmează.

În corespundere cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și

încheierile atacate cu recurs.

Potrivit prevederilor art. 1389 alin. (1) al Codului civil (în redacția în vigoare la data relevantă speței), persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

În acest context este de menționat că, art. 311 alin. (1) al aceleiași legi stipulează că, posesorul de bună-credință care nu are dreptul să posed bunul sau care a pierdut acest drept este obligat să-l predea persoanei îndreptățite. În cazul în care persoana îndreptățită nu-și realizează dreptul, iar posesorul consideră pe bună dreptate că trebuie să păstreze posesiunea în continuare, fructul bunului și drepturile aparțin posesorului.

Pe parcursul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine că, temei de adresare în instanța de judecată cu prezenta acțiune a servit faptul transmiterii în proprietatea recurentei prin hotărârea din 24 iunie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău a unui apartament, care anterior a aparținut intimatei Guzun Diana și care l-a îmbunătățit din cont propriu. Astfel, în viziunea Dianei Guzun diferența de valoare a apartamentului în care a investit Petrache Ștefan, succedat de Petrache Raisa, și valoarea lui în urma reparației capitale efectuate de intimată reprezintă o îmbogățire fără justă cauză.

Pentru a se opune pretențiilor Dianei Guzun, Petrache Ștefan succedat de Petrache Raisa, a invocat că, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat greșit asupra calității de acceptant în sensul art. 1389 al Codului civil a lui Petrache Ștefan, or prin hotărârea din 24 iunie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău în urma declarării nulității contractului încheiat între Guzun Diana și SC „BIS-ENGINEERING” SRL, părțile au fost repuse în situația inițială încheierii contractului. Astfel, beneficiarul real al contraprestației este SC „BIS-ENGINEERING” SRL, care în viziunea recurentului urmează să compenseze orice valoare crescută a apartamentului.

Vis-a-vis de cele menționate supra, Colegiul lărgit ajunge la concluzia netemeinicii alegațiilor recurentului, apreciindu-le ca fiind eronate, or acestea sunt prezentate în mod distorsionat, creând o altă versiune a circumstanțelor cauzei contrară realității.

Așadar, potrivit hotărârii enunțate, pe lângă nulitatea contractului încheiat între Guzun Diana și SC „BIS-ENGINEERING” SRL și încasarea din contul societății în beneficiul reclamantei a costului apartamentului, a fost transmis lui Petrache Ștefan cu drept de proprietate apartamentul în litigiu, hotărârea judecătorească servind, de fapt, acel act juridic translativ de proprietate.

Instanța de recurs atestă că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că, acceptantul prestației în sensul art. 1389 al Codului civil este anume Petrache Ștefan, succedat de Petrache Raisa, or apartamentul nu a trecut în proprietatea societății care ulterior l-a transmis recurentului, ci direct în proprietatea acestuia printr-o hotărâre de judecată.

În continuare Colegiul lărgit respinge argumentele recurentului, în special indicate în suplimentul la recurs din 22 iulie 2020, cu privire la faptul ignorării de către instanțele ierarhic inferioare a efectelor nulității contractului încheiat între Guzun Diana și SC „BIS-ENGINEERING” SRL, or după cum s-a constatat cu certitudine, pe lângă nulitatea contractului, Petrache Ștefan a solicitat transmiterea în proprietatea acestuia a apartamentului, iar actul translativ de proprietate nu este contractul încheiat de Petrache Ștefan cu SC „BIS-ENGINEERING” SRL ci o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Concluzionând asupra celor expuse până la acest moment, instanța de recurs punctează că, Petrache Ștefan prin hotărâre judecătorească a obținut un apartament cu o valoare mai mare decât valoarea prevăzută în contractul încheiat între dânsul și societate, adică a realizat o economie fără temei legal sau contractual din contul Dianeii Guzun, la caz fiind irelevant dacă această îmbogățire rezultă din acțiunile intimitei sau chiar a SC „BIS-ENGINEERING” SRL, anume Petrache Ștefan, succedat de Petrache Raisa, are calitatea de acceptant al acestor îmbunătățiri și acesta urmează să le recupereze.

Cu referire la valoarea îmbunătățirilor aduse apartamentului de către Guzun Diana și nerecunoscute de Petrache Ștefan, succedat de Petrache Raisa, instanța de recurs atestă următoarea situație de fapt.

În primul rând, recurentul contestă însăși faptul efectuării de către Guzun Diana a careva lucrări de reparație, menționând în acest sens că SC „BIS-ENGINEERING” SRL prin contractul încheiat cu intimata s-a obligat să efectueze anumite lucrări de finisare, alegații care nu pot fi reținute pentru admiterea recursului.

Așadar, în pofida faptului că de ambele părți au fost prezentate două rapoarte de expertiză extra-judiciară / evaluare care în mod separat indică asupra faptului efectuării lucrărilor de reparație capitală și valoarea acestora, lucrările efectuate de SC „BIS-ENGINEERING” SRL la darea în proprietate a apartamentului și cele efectuate suplimentar de Guzun Diana pot fi deduse prin contrapunerea contractului încheiat cu societatea și concluziile asupra volumului acestor lucrări expuse în raportul nr. 175 din 17 mai 2017. Pentru a evita repetări inutile instanța de recurs va însuși constatările instanțelor inferioare la acest capitol și va constata că lucrările contestate de recurent diferă în mod evident de cele prestate de societate.

În al doilea rând, Petrache Ștefan succedat de Petrache Raisa, se opune valorii îmbunătățirilor apartamentului primit, invocând faptul că Guzun Diana a prezentat

probe ce demonstrează că aceasta ar fi suportat cheltuieli de 13 433, 26 de lei și nu 396 229, 76 de lei, obiecții care la fel nu pot fi reținute de către instanța de recurs, or acestea au fost prezentate pentru probarea însuși a faptului efectuării pe parcursul la o perioadă anumită a unor lucrări de reparație, iar pentru probarea valorii concrete al acestor lucrări Guzun Diana a considerat de cuviință să prezinte un raport de expertiză extra-judiciară.

În acest context chiar și raportul de evaluare prezentat de recurent indică cert asupra faptului efectuării unor lucrări de reparație considerabile care cu mult depășesc valoarea în viziunea recurentului pretinsă de a fi probată de către intimată.

Cu referire la faptul că evaluarea costului îmbunătățirii apartamentului a fost făcută fără a se lua în calcul amortizarea de peste 7 ani al acestor lucrări, Colegiul lărgit evidențiază că, potrivit prevederilor art. 1393 alin. (1) al Codului civil (în redacția în vigoare la data relevantă speței), în cazul imposibilității de a restitui în natură bunul obținut fără justă cauză, acceptantul urmează să restituie prestatorului bunul la prețul din momentul dobândirii, precum și să-i repare prejudiciile cauzate prin diminuarea ulterioară a prețului bunului, dacă nu a restituit prețul imediat după ce a aflat lipsa justei cauze pentru prestația acceptată.

Raportând norma legală la caz, instanța de recurs reține că momentul dobândirii de către Petrache Ștefan, succedat de Petrache Raisa, a apartamentului, este momentul devenirii irevocabile a actului translativ de proprietate – hotărârii judecătorești, adică nu mai devreme de 13 aprilie 2017, dată la care a fost emisă încheierea Curții Supreme de Justiție pe cazul dat. Din acest considerent raportul de expertiză extra-judiciară din 17 mai 2017, sub aspectul actualității prețurilor, reprezintă o probă pertinentă, admisibilă și veridică.

În context, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința motivelor invocate, cu privire la fondul cauzei civile.

Acestea, în esență, nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz (a se vedea, *printre alte autorități*, cauza Kamil Uzun vs Turcia, hotărârea din 10 mai 2007, § 64; cauza Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), hotărârea 17 iulie 2014, § 156).

Articolul 82 al Codului de procedură civilă prevede că cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În conformitate cu art. 94 din același Cod, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîntului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. În cazul mai multor reclamânți sau pârâți, aceștia sunt obligați să compenseze

cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, în funcție de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanți a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalți nu sunt responsabili de cheltuielile lui. Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Reținând că prin referința depusă, la 09 iunie 2020, Guzun Diana, reprezentată de avocatul Bivol Andrei, a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică, precum și de faptul că recursul declarat de către Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe urmează a fi respins, Colegiul lărgit va admite cererea și va dispune încasarea cheltuielilor suportate de intimată în instanța de recurs.

Cu privire la cuantumul cheltuielilor de judecată se reține că, la referință a fost anexat un cont de plată nr. 1/2020 din 03 iunie 2020 eliberat de Biroul Asociați de Avocați "Bivol Soțchi & Partners" pe numele Dianei Guzun în mărime de 200 de Euro. Totodată, prin extrasul bancar din 05 iunie 2020 eliberat de BC "Victoriabank" SA se atestă că, Guzun Diana a achitat în beneficiul Biroului asociat de avocați menționat suma de 3 896,66 de lei, indicând în calitate de destinație de plată: Consultanță juridică și reprezentare în fața Curții Supreme de Justiție în prezenta cauza civilă.

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

În același context, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul nouitatea și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept puse în discuție (*cauza Manole și alții c. Moldovei*, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (*cauza Oprea c. Moldovei*, 21/12/2010, § 55).

Astfel, instanța de recurs reținând probele prezentate pentru dovada cheltuielilor suportate, complexitatea cauzei, nouitatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de aceștia, faptul în ce măsură munca lui în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, lipsa restricțiilor de timp

impuse de client și de circumstanțele cauzei, durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, faptul că acestea urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, și faptul că a fost prezentat raport prin care avocatul a indicat acțiunile efectuate, va admite parțial pretenția și va încasa cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1000 de lei, sumă care în viziunea instanței de recurs este una rezonabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Astfel, instanța de recurs concluzionează că, recursul declarat de Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe, împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, este neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei contestate.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Petrache Raisa, reprezentată de avocatul Macovei Gheorghe.

Se menține decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Guzun Diana împotriva lui Petrache Ștefan cu privire la restituirea prestației și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Petrache Raisa în beneficiul Dianei Guzun suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, cererea cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu